

handa medel, utvägar, som ej föra till målet; äfv. hjälpa sig så godt man kan. *P. sig fram.* *P. och låna*, låna litet här och litet der.

PRACKANDE, n. 4. Det sätt att gå till väga i handel och vandel, då man prackar.

PRACKÅRE, m. 5. En, som prackar.

PRACKSYL, m. 2. (pop.) Se *Prackare*.

PRACKARFÖLJE, n. 4. (fam.) Se *Pack*.

PRACTIK, m. fl., se *Praktik*, &c.

PRÆ, latinsk preposition, som betyder: före, framför. Förekommer i flera från latinet införda ord, hvilka dock i allmänhet stafvas med enkelt e i st. f. æ.

PRAGMATISK, pragmatisk, a. 2. (från grek.) *P. historia*, då händelserna framställas i sitt sammanhang af orsak och verkan. *P. sanktion*, landsförordning i andeliga eller verldsliga ärenden; äfv. benämning på vissa regenters stadgande om arfsföljden i deras stater.

PRAGT, se *Prakt*.

PRAKT, f. sing. Yttre glans och herrlighet. *P. i kläder, i möbler. Blommornas p. Visa sig i all sin p.* — *Ss. P-byggnad, -drägt, -klädnad, -lös, -rum, -säng.* [Pragt.]

PRAKTBAGGE, m. 2. pl. — *baggar*. Se *Praktbobba*.

PRAKTBIBEL, m. 2. pl. — *biblar*. Bibel, tryckt på fint papper och försedd med fina gravurer.

PRAKTBOBBA, f. 1. En två tum lång insekt af Skalbaggarna, i S. Amerika, grön och gulglänsande med ett par stålblå fläckar på ryggskölden. Buprestis Gigas.

PRAKTCACTUS, m. 3. pl. — *cacter*. En art af Cactusslägtet, utmärkt för sina högst praktfulla, stora, guldgula, vålluktande blommor. Cactus grandiflorus.

PRAKTEJDER, m. 2. pl. — *ejdrar*. En art Ejderfågel med praktfull fjäderbeklädnad. Fuligula spectabilis.

PRAKTFULL, a. 2. I hög grad praktigt.

PRAKTFÅGEL, m. 2. pl. — *fåglar*. Fågel med praktfull fjäderbeklädnad.

PRAKTIK, praktisk, f. 3. (från grek.) 1) Utöfning, utförande, verkställande, handläggning. *En uppfinning, som i p-en befunnit oduglig.* — *Motsats: Teori.* — 2) Erfarenhet, kännedom af en saks utöfning. *Han har mycken p.* — 3) Tillopp af kunder, isynn. för läkare och advokater. [Pract-.]

PRAKTIKA, praktiska, f. 1. (fr. *Pratique*) Af karantänschef gifven tillåtelse för ett fartyg, att hafva fri beröring med land. [Practica.]

PRAKTIKABEL, praktikåb', a. 2. Görlig, verkställbar. [Pract-.]

PRAKTIKUS, praktikuss, m. pl. *praktici* ell. *praktiker*. 1) En, som utöfvar någon konst eller något yrke, och deri äger erfarenhet. — 2) En, hvars kunskaper grunda sig på öfning och erfarenhet. — *Motsats: Teoretikus.* [Practicus.]

PRAKTISERA, v. a. 1. 1) Öfva, utöfva (konst, yrke o. s. v.). Säges isynn. om läkare och saksförare. *P. läkekonsten, kirurgien.* — 2) (fam.) Behändigt och oförmärkt eller med konst förflytta något ifrån ett ställe till ett annat. *P. bort, in, &c.* — *P. sig, v. r. P. sig in, ut &c.* oförmärkt smya sig in, ut. — *Praktiserande*, n. 4. o. *Praktisering*, f. 2. [Practicera.]

PRAKTISK, praktisk, a. 2. 1) Som har afseende på utöfningen. Utöfvande. *Teoretisk och p. kurs i filosofien. P-a regler, anvisningar. P. filosofi*, läran om människans högsta ändamål

och deraf följande lagar för hennes förhållande. — 2) Som i verkligheten utöfvar och af erfarenhet känner något. *P. filosof, läkare.* — 3) Som kan i allmänna lifvet tillämpas. *En p. uppfinning.* — 4) Som äger förmågan att använda eller tillämpa, hvad som blifvit inhämtadt. *Ett p-t hufvud. P-t förstånd.* — *Motsats: Teoretisk.* [Pract-]

PRAKTISKT, adv. I praktiskt afseende. *P. verkställbar.* [Pract-.]

PRAKTKÄRLEK, m. sing. Bøjelse för prakt. **PRAKTLILJA**, f. 1. En ostindisk art af Liljorna med högröda, eller gula och röda blomblad. Gloriosa superba.

PRAKTNEGLIKA, -nājlicka, f. 1. En art vild Neglika med i blomvippa sittande röda blommor. Dianthus superbus.

PRAKTSTYCKE, n. 4. Konststycke, som utmärker sig för prakt.

PRAKTUPPLAGA, f. 1. På ganska fint papper med största omsorg tryckt och med illustrationer försedd upplaga af ett arbete.

PRAKTVERK, n. 5. Verk, arbete, som utmärker sig för prakt.

PRAKTVÄXT, f. 3. Utmärkt praktfull växt.

PRAS, m. 3. Ett slags ädelsten.

PRASSEL, n. sing. Se *Prasslande*.

PRASSLA, v. n. o. impers. 1. Säges om det ljud, som höres, då vissa tunna, lätta, rörliga föremål, t. ex. löf, röras emot hvarandra. *Han blir rädd, om ett löf p-r*, är mycket rädd af sig. *Det p-r i buskarna.*

PRASSLANDE, n. 4. Ljudet, då något prasslar.

PRAT, n. sing. 1) Se *Pratande. Uppehålla någon med p.* — 2) (fam.) Sanningslöst tal eller rykte; osmakligt tal. *Det är bara p. Åh p!* det tror jag icke. *Head är det för p?* hvad är det för dumt tal? — *Syn. Drafvel, Lappri, Strunt.*

PRATA, v. n. o. a. 1. 1) Tala hit och dit om hvarjehanda ämnen. *Sitta och p. Vi roade oss att p. med någon. P. om allt hvad man vel. P. bort*, med prat fördrifva, t. ex.: *P. bort tiden. P. sig ifrån*, genom prat befria sig ifrån. *P. ut*, sluta att prata, t. ex.: *Han har ej p-t ut än.* — *Syn. Samspråka, Glamma, Parlera.* — 2) (fam.) Tala sanningslöst eller dumt. *Åh, du p-r! De p. så mycket. Head kommer ni och p-r för slag?* — *Syn. Pladdra, Slamra, Pallra.* — 3) (fam.) Se *Squallra*.

PRATANDE, n. 4. Talande hit och dit om hvarjehanda. Se vidare *Prata*.

PRATARE, m. 5. Se *Pratmakare*.

PRATMAKARE, m. 5. — **KERSKA**, f. 1. En, som är mycket fallen för att prata.

PRATSAM, a. 2. Som gerna pratar.

PRATSAMHET, f. 5. Bøjelse för att prata.

PRATSJUK, a. 2. Öfverdrifvet pratsam.

PRATSJUKA, f. sing. Öfverdrifven pratsamhet.

PRAXIS, práxiss, f. sing. (grek.) Utöfvande; bruk, vedertaget sätt.

PRE, se *Præ*.

PREBENDE, prebände, n. 4. (af lat. *Præbere*, öfverlemnna) Pastorat, hvilket är anslaget att såsom förbättring i lönen innehafvas af professor vid en akademi eller lektor vid ett gymnasium.

PREBENDEHEMMAN, prebändehemman, n. 5. Hemman, anslaget till löneförbättring för professor vid akademi eller lektor vid ett gymnasium.

PRECEPTOR, presäpptarr, m. 3. (uttalas i pl. — törarr) Lärare.